

Miðvikudaginn 27. nóvember 1996.

Nr. 414/1996.

Landsbanki Íslands

(Sveinn H. Valdimarsson hrl.)

gegn

Lífeyrissjóði Dagsbrúnar og Framsóknar

(Atli Gíslason hrl.)

og gagnsök

Kærumál. Fjárnám. Vextir.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Garðar Gíslason, Arnljótur Björnsson og Gunnlaugur Claessen.

Sóknaraðili skaut málinu til Hæstaréttar með kæru 30. október 1996, sem barst réttinum ásamt kærumálgögnum 11. nóvember sl. Kærður er úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 21. október 1996, þar sem lagt er fyrir sýslumanninn í Reykjavík að gera fjárnám hjá sóknaraðila fyrir kröfu varnaraðila, að fjárhæð 3.532.908 krónur, auk dráttarvaxta frá 23. febrúar 1996 til greiðsludags. Kæruheimild er í 4. mgr. 84. gr. laga nr. 90/1989 um aðför, sbr. 102. gr. laga nr. 92/1991. Sóknaraðili krefst þess, að hafnað verði kröfu varnaraðila um fjárnám og honum gert að greiða málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti og kærumálskostnað.

Varnaraðili kærði úrskurð héraðsdóms fyrir sitt leyti 1. nóvember 1996. Krefst hann þess, að hinn kærði úrskurður verði staðfestur að öðru leyti en því, að sóknaraðila verði gert að greiða málskostnað í héraði. Þá krefst varnaraðili kærumálskostnaðar úr hendi sóknaraðila.

Með vísan til þeirra röksemda, sem fram koma í hinum kærða úrskurði, verður fallist á þá niðurstöðu hans, að skýra beri dómsorð Hæstaréttar 8. febrúar 1996 í máli nr. 135/1995 á þann veg, að dráttarvexti skuli reikna á uppfærðan höfuðstól kröfunnar. Samkvæmt því verður úrskurðurinn staðfestur um annað en málskostnað.

Sóknaraðili greiði varnaraðila málskostnað í héraði og kærumálskostnað, svo sem í dómsorði greinir.

D ó m s o r ð:

Hinn kærði úrskurður er staðfestur um annað en málskostnað.

Sóknaraðili, Landsbanki Íslands, greiði varnaraðila, Lífeyrissjóði Dagsbrúnar og Framsóknar, samtals 100.000 krónur í málskostnað í héraði og kærúmálskostnað.

Úrskurður Héraðsdóms Reykjavíkur 21. október 1996.

Mál þetta, er þingfest var 21. maí sl., var tekið til úrskurðar að loknum munnlegum flutningi 11. október sl.

Sóknaraðili er Lífeyrissjóður Dagsbrúnar og Framsóknar, kt. 600870-019(?), Suðurlandsbraut 30, Reykjavík.

Varnaraðili er Landsbanki Íslands, kt. 710169-7869, Austurstræti 11, Reykjavík.

Sóknaraðili krefst þess aðallega, að lagt verði fyrir sýslumanninn í Reykjavík að gera fjárnám hjá varnaraðila fyrir kröfu, að fjárhæð 3.532.908 kr., auk dráttarvaxta samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 frá 23. febrúar 1996 til greiðsludags, en til vara fyrir kröfu, að fjárhæð 3.439.778 kr., auk dráttarvaxta samkvæmt III. kafla vaxtalaga frá 23. febrúar 1996 til greiðsludags.

Varnaraðili krefst sýknu og málskostnaðar.

Málsatvik eru þau, að með dómi Hæstaréttar, upp kveðnum 8. febrúar 1996, var varnaraðila gert að greiða sóknaraðila 8.782.799 kr. með vöxtum samkvæmt 7. gr. vaxtalaga af 4.372.927 kr. frá 29. desember 1987 til 13. janúar 1988, en af 8.782.799 kr. frá þeim degi til 28. september 1991 og dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga af sömu fjárhæð frá þeim degi til greiðsludags. Einnig var varnaraðila gert að greiða samtals 950.000 kr. í málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti auk virðisaukaskatts. Með bréfi sóknaraðila til varnaraðila 14. febrúar 1996 var gerð krafa samkvæmt dómnum um greiðslu samkvæmt höfuðstól, vöxtum og málskostnaði, samtals að fjárhæð 25.890.812 kr. Voru vextirnir samkvæmt 7. gr. vaxtalaga reiknaðir á höfuðstól kröfunnar til 28. september 1991 og höfuðstólsfærðir miðað við 13. janúar ár hvert. 13. janúar 1991 nam höfuðstóll kröfunnar með áföllnum vöxtum samtals 11.936.890 krónum. Af þeirri fjárhæð voru vextir samkvæmt 7. gr. vaxtalaga reiknaðir frá 13. janúar 1991 til 28. september 1991, að fjárhæð 415.304 kr., en dráttarvextir frá þeim degi af 11.936.890 kr. til 13. janúar 1992, 934.143 kr. Nýr höfuðstóll kröfunnar með áföllnum 7. gr. vöxtum og dráttarvöxtum nam 13.286.337 kr. 13. janúar 1992. Af þeirri fjárhæð voru reiknaðir dráttarvextir til 8. febrúar 1996, höfuðstólsfærðir 13. jan-

úar 1993, 1994, 1995 og 1996. Miðast aðalkrafa við framanritaða útreikninga. 7. mars 1996 greiddi varnaraðili lögmanni sóknaraðila samtals 22.357.904 kr., sem varnaraðili taldi fullnaðargreiðslu á dómkröfunni. Mismunur á útreikningi varnaraðila og sóknaraðila nemur 3.532.908 kr., sem sóknaraðili krefst fjárnáms fyrir undir aðalkröfu. Þessi mismunur er til kominn af því, að varnaraðili reiknar dráttarvexti af höfuðstól dómkröfunnar án áfallinna vaxta, það er af 8.782.799 kr., frá 28. september 1991. Telur varnaraðili sér óskyldt með hliðsjón af orðalagi í dómsorði að greiða dráttarvexti af áföllnum 7. gr. vöxtum 28. september 1991.

Aðilar deila um, hvor aðferðin sé rétt, en ekki er tölulegur ágreiningur um útreikning á grundvelli þessara tveggja útreikningsaðferða.

Varakrafa sóknaraðila er reiknuð miðað við dráttarvexti frá 28. september 1991 af höfuðstól og áföllnum 7. gr. vöxtum þann dag, þ. e. 12.352.194 kr. Eru dráttarvextir lagðir við höfuðstól á tólf mánaða fresti, í fyrsta skipti 28. september 1992, í stað 13. janúar ár hvert.

Sóknaraðili reisir kröfu sína á því, að varnaraðila beri að halda honum skaðlausum af því tjóni, sem hann olli honum og Hæstiréttur hefur staðfest, að sé bótaskyld. Útreikningsaðferð varnaraðila felur það í sér, að engir vextir reiknast frá 28. september 1991 á áfallna 7. gr. vexti fyrir tímabilið 29. desember 1987 til 28. september 1991. Með kröfugerðinni er leitast við að gera sóknaraðila eins settan og ef ekki hefði komið til hins bótaskylda atviks. Óbætt tjón sóknaraðila nemur fjárhæð aðal- eða varakröfu. Sóknaraðili vísar einnig til þess, að varnaraðili sé skuldbundinn samkvæmt vaxtalögum, einkum 1. gr., 7. og 9. gr., 12. gr. og 15. gr., til að greiða vexti í samræmi við útreikninga sóknaraðila og forsendur þeirra. Vísar sóknaraðili jafnframt til dómvenju um ákvörðun vaxta.

Varakrafa sóknaraðila styðst við sömu sjónarmið og að gjalddagi kröfu sóknaraðila hafi samkvæmt ákvæðum 15. gr. vaxtalaga verið 28. september 1991. Varakrafa miðast við það tímamark, þegar vextir eru lagðir á höfuðstól á tólf mánaða fresti. Á gjalddaga kröfunnar 28. september 1991 nam heildarkrafan 12.352.194 kr. Af þessari vanskilafjárhæð beri að reikna dráttarvexti, og miðast varakrafan við það.

Varnaraðili miðar við það, að dómsorðið verði að skilja samkvæmt orðanna hljóðan, og sé ekki unnt að skilja það á annan hátt en þann, að dráttarvexti skuli reikna á 8.782.799 kr. frá 28. september 1991. Samkvæmt dómsorðinu sé ekki heimilt að bæta 7. gr. vöxtum við höfuðstólinn og reikna dráttarvexti af þeirri fjárhæð. Heimild til slíks sé reyndar ekki að finna í vaxtalögum, og samkvæmt 16. gr. þeirra falli almennir vextir, verðbætur o. fl. niður, þegar greiða skal dráttarvexti.

Niðurstaða.

Dómsorð Hæstaréttar, sem aðilar deila um skilning á, er svohljóðandi: „Aðaláfrýjandi, Landsbanki Íslands, greiði gagnáfrýjanda, Lífeyrissjóði Dagsbrúnar og Framsóknar, 8.782.799 krónur með vöxtum samkvæmt 7. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 af 4.372.927 krónum frá 29. desember 1987 til 13. janúar 1988, en af 8.782.799 krónum frá þeim degi til 28. september 1991 og dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga af sömu fjárhæð frá þeim degi til greiðsludags.

Aðaláfrýjandi greiði gagnáfrýjanda samtals 950.000 krónur í málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.“

Nánar tiltekið er ágreiningurinn um það, hvort orðin „... af sömu fjárhæð . . .“ þýði, að dráttarvexti skuli reikna af höfuðstólnum að viðbættum áföllnum vöxtum samkvæmt 7. gr. vaxtalaga, eins og sóknaraðili heldur fram, eða af höfuðstólnum án vaxtanna, eins og varnaraðili heldur fram.

Dómsmál það, sem hér er til umfjöllunar, var skaðabótamál, og í forsendum Hæstaréttar segir svo, eftir að komist hefur verið að því, að sóknaraðili eigi rétt á bótum úr hendi varnaraðila: „Hins vegar þykir rétt, að bóta-krafa, sem þannig er vaxin, beri vexti samkvæmt 7. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 fram til þess tíma, er fullnægjandi upplýsingar lágu fyrir um sennilegt umfang tjónsins, en dráttarvexti eftir það, sbr. 15. gr. laganna.“

Samkvæmt 7. gr. vaxtalaga skulu skaðabótakröfur bera vexti, sem séu á hverjum tíma jafnháir vegnu meðaltali vaxta af almennum óbundnum sparisjóðsreikningum hjá bönkum og sparisjóðum. Þetta ákvæði hefur verið skýrt svo, að þar eð innlánsstofnanir höfuðstólsfæri vexti árlega, verði að höfuðstólsfæra vexti samkvæmt 7. gr. vaxtalaga á sama hátt, til að ávöxtunin geti orðið jafnhá og boðið sé í ákvæðinu.

Þegar framangreint er haft í huga, verður að fallast á það með sóknaraðila, að dómsorð dóms Hæstaréttar, skýrt með hliðsjón af forsendum hans, leiði til þess, að leggja beri vexti samkvæmt 7. gr. vaxtalaga við höfuðstólinn og reikna dráttarvexti á þá fjárhæð. Annar skilningur, þ. e. sá, sem varnaraðili heldur fram, myndi leiða til þess, að sóknaraðili fengi ekki tjón sitt að fullu bætt samkvæmt dóminum. Samkvæmt þessu verður krafa sóknaraðila tekin til greina að öðru leyti en því, að málskostnaður verður felldur niður, þar eð dómsorðið, skilið eftir orðanna hljóðan, gaf varnaraðila fyllilega tilefni til að láta reyna á skilning sinn á því.

Arngrímur Ísberg héraðsdómari kvað upp úrskurðinn.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Lagt er fyrir sýslumanninn í Reykjavík að gera fjárnám hjá varnaraðila, Landsbanka Íslands, fyrir kröfu sóknaraðila, Lífeyrissjóðs

Dagsbrúnar og Framsóknar, að fjárhæð 3.532.908 kr., auk dráttarvaxta samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 frá 23. febrúar 1996 til greiðsludags.

Málskostnaður fellur niður.
